

Høringsnotat: «Staten og Den norske kirke – et tydelig skille»

Høringsvar fra Nittedal menighetsråd (særlig viktige synspunkter understreket)

1. Bakgrunn for høringsnotatet

Utgangspunktet for høringen er en henstilling fra Kirkemøtet om at det dannes et nasjonalt rettssubjekt slik at det blir lagt til rette for dem som nå er ansatt i staten skal få en ny arbeidsgiver. Det sentrale rettssubjektet som blir foreslått opprettet vil være midlertidig. Grunnloven § 16 blir liggende fast og kirken vil fremdeles få offentlige bevillinger på linje med dem kirken får i dag.

2. Kirkens rettslige forhold

Kirken blir et eget rettssubjekt – med Kirkemøtet som øverste organ. Kirkemøtet kan delegere – og da gjerne til Kirkerådet. Dette rettssubjektet kalles «Den norske kirke». Nittedal menighetsråd mener det er et navn som svekker identiteten til den enkelte lokale kirke. Det blir en sammenblanding mellom navn, oppgaver og identitet.

Det legges opp til at Kirkemøtet skal delegere mye til Kirkerådet – noe de for så vidt allerede gjør i dag. Dette ble diskutert, men rådet endte opp med å stille seg positiv til at Kirkerådet overtar mye av Kirkemøtets ansvar.

Den omtalte delegasjonsadgangen for departementet foreslås tatt inn i kirkeloven § 2 og § 21 med følgende ordlyd:

«§ 2 Rettslig handleevne og kirkelig inndeling.

Endringer i den kirkelige inndeling og navn på kirke, sokn, prosti og bispedømme fastsettes av Kongen. Departementet treffer de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer og foretar nødvendige lempninger i anvendelsen av gjeldende lov. Avgjørelsesmyndighet etter dette ledd kan overlates til bispedømmerådet.»

Nittedal menighetsråd stiller seg undrende til at man opprettholder at Kongen her skal kunne fastsette disse endringene. Det er ønskelig at også endringer i den kirkelige inndeling og navn på kirke, sokn, prosti og bispedømme fastsettes av Kirkemøtet, eller den instans kirkemøtet delegerer til.

Departementet foreslår at Kirkemøtet/Kirkerådet ikke kan delegere «lenger ned» enn til prosten. Dette innebærer at det vil være en sperre for å delegere for eksempel arbeidsgiverfunksjoner til soknets organer. Samtidig foreslås en ny bestemmelse om at soknets organer kan be bispedømmerådet om å ivareta oppgaver. Dette innebærer et det er en delegasjonssperre nedover, men fri adgang til bemyndigelse av oppgaver «oppover».

Konsekvensen av dette er blant annet at det fortsatt ikke blir mulig å utprøve de mest etterspurte alternative måter å organisere Den norske kirke på. Særlig gjelder detter muligheten for å prøve ut felles arbeidsgiveransvar på fellesrådsnivå der for eksempel prosti og fellesrådsområde er sammenfallende, og som i lang tid har vært ønsket gjennomført

mange steder i landet. Nittedal menighetsråd mener derfor at det er for tidlig å låse denne diskusjonen på den måten departementet gjør.

Av oppgaver som var pålagt departementet tidligere er ingen nå delegert til soknet. Dette er en svakhet da det er ønskelig at soknet får et økt ansvar i eksempelvis gudstjenesteutviklingen. Dette er en føring Nittedal menighetsråd ikke ønsker seg.

Departementet foreslår en lovbestemmelse der det er prest i hvert sokn, prost i hvert prosti og biskop i hvert bispedømme. Nittedal menighetsråd stiller seg undrende til at staten skal lovregulere en bestemt organisering og stillingsstruktur i prestatjenesten i form av prostier og prostestillinger. Det vil være tilstrekkelig at kirkeloven omtaler en landsomfattende prestatjeneste og bispetjeneste. Nittedal menighetsråd vil imidlertid påpeke at det støtter forslaget til lovfesting av prestenes selvstendige ansvar for sin tjeneste slik endringene foreligger i § 34.

Departementet foreslår at disiplinærvedtak (oppsigelse, avskjed og suspensjon) skal kunne påklages til en uavhengig klagenemd, og at Den norske kirke ved klagenemda skal være rett saksøkt i saker om disse avgjørelsens gyldighet. Nittedal menighetsråd støtter KA sitt syn på at dette ikke er bra. Det er ikke naturlig å opprette en egen klagenemd med tanke på prestelinjen. Nittedal menighetsråd mener at arbeidstakeres rettsikkerhet i tilstrekkelig grad blir ivarettat av arbeidsmiljølovens bestemmelser.

3. Overføring av prestene og andre kirkelige arbeidstakere fra staten til kirken

Det er en naturlig konsekvens av «løsrivelsen» fra staten

4. Kirkens økonomiske stilling

Høringsdokumentet foreslår en bestemmelse som skal sikre prestatjeneste i hvert sokn. Det sier imidlertid ingen ting om statens forpliktelse til å sikre trosopplæring for alle døpte. Trosopplæringsreformen innebærer at staten har påtatt seg å understøtte en sentral kirkelig oppgave, og dette bør omtales på en mer forpliktende måte i § 22. Det er også et behov for at rammetilskuddet som bevilges skal kompensere for lønnsøkning og prisøkning.

Kirkemøtet, delegert til Kirkerådet, får ansvar for en forsvarlig økonomistyring.

Departementet foreslår at kirken føres inn under regnskapslovens bestemmelser.

Etter rådets oppfatning bør regnskapsprinsipper som følger av de kommunale budsjett- og regnskapsforskriftene, og som menighetsråd og kirkelig fellesråd bruker, heller legges til grunn.

Det er et viktig anliggende at hele Den norske kirke kan forholde seg til ett felles økonomiregelverk og felles regnskapsprinsipper. Felles økonomiregelverk og regnskapsprinsipper legger til rette for å vurdere hele Den norske kirkes økonomi i en totalsammenheng, og samtidig muligheter for mer effektive og rasjonelle økonomi- og

rapporteringsrutiner for Den norske kirke samlet sett. Felles anskaffelser av regnskapsprogrammer og rådgivning vil også bli lettere med et felles økonomiregelverk.

På skatte- og avgiftsområdet bør det nye rettssubjektet omfattes av den samme kompensasjonsordningen for merverdiavgift som de kirkelige fellesrådene.

5. Administrative og økonomiske konsekvenser

Det sies i høringsnotatet at en selvstendig kirke neppe har tilstrekkelig kapasitet til å kunne ta et selvstendig ansvar for økonomi- og personalforvaltning. Imidlertid innehar de kirkelige fellesrådene betydelig kompetanse på økonomi- og personalforvaltning. Et alternativ til å bygge opp ny kompetanse i Kirkerådet, kan være å legge økonomi- og personalforvaltning for prestene til fellesrådene. Bispedømmene og Kirkerådet kunne kjøpe nødvendige tjenester av de største fellesrådene. Skal det derimot opprettes egen økonomi- og personalforvaltning hos Kirkemøtet, må kirken få tilført øremerkede midler til dette.